

QNOD

10 vjet nga veprimtaria e Qendrës Ndërinstitucionale Operacionale Detare (QNOD)

Qendra Ndërinstitucionale Operacionale Detare (QNOD) e filloi aktivitetin e saj 10 vjet më parë, si një institucion civil për të garantuar ushtrimin e sovranitetit dhe të drejtave të shtetit shqiptar në hapësirën detare. Përdorimi i kapaciteteteve operacionale në mënyrë të integruar, me efektivitet dhe me kosto më të ulët ishte i nevojshëm. Praktikrat më të përparuara të disa vendeve të zhvilluara në fushën e sigurisë dhe zbatimit të ligjit në det, nuk mund të mos shërbenin si shembuj të mirë, në kushtet e vendit tonë.

Bazuar në Kodin Detar dhe ligjin "Për Rojën Bregdetare Shqiptare", fillimisht u krijua si një strukturë operacionale vetëm me personel ushtarak nga Forca Detare. Më pas, një grup pune me pjesëmarrjen e ekspertëve nga shtatë ministri, përgatitën aktet e duhura nënligjore për organizimin, strukturën dhe funksionimin e kësaj qendre.

Me VKM Nr. 954, datë 30.09.2009 (që më vonë u pasua me akte të tjera nënligjore), u përcaktua organizimi, struktura dhe mënyra e funksionimit të QNOD-së, si dhe bashkëveprimi me institucionet që kanë interesa në det. Ky akt nënligjor, bëri të mundur që në fillim të vitit 2010, nën drejtimin e Z. Fiqiri Kupe, si Drejtor i parë Administrativ i QNOD, emrin e të cilit mban sot Salla Operacionale, të filloj me operacionalitet të plotë puna e kësaj qendre.

Momenti më i rëndësishëm, që shënon ditën e krijimit e QNOD-së, mbetet data 17.05.2010, kur u zhvillua edhe ceremonia e përvitimit zyrtar të saj. Në këtë ceremoni morën pjesë, Kryeministri i vendit dhe personalitete të larta të ministrive pjesëmarrëse në QNOD.

Krijimi i kësaj qendre erdhi si një domosdoshmëri për kontrollin e hapësirës detare, në kuadrin e forcimit të Sistemit të Menaxhimit të Integruar të Kufijve, sigurisë së jetës në det dhe bashkëpunimit ndërkufitar, duke patur mbështetjen e Qeverisë Shqiptare dhe të Bashkimit Europian.

Për ritjen e kapaciteteve operacionale të QNOD-së, janë bërë investime ndër vite. SIVHD-Sistemi i Integruar i Vëzhgimit të Hapësirës Detare (financuar nga MM) sistemi i R/komunikimit UHF “TETRA” dhe Sistemi “Blue Box” për monitorimin e anijeve të peshkimit (të financuar nga BE), sistemet “TIMS”, “MEMEX”, VMRTS/SMART, “MarineTraffic”, “ASICUDA” dhe së fundmi “Lloyds Informa”, janë disa nga sistemet që përdoren nga personeli i shërbimit në sallën operacionale, të QNODsë, pa harruar mjetet detare në administrim të RB, PKM dhe Doganës. Në ndihmë të Policisë Kufitare dhe Migracionit (PKM) veprojnë prej vitesh edhe disa anije të “Guardia di Finanzia”-s.

Në QNOD, ushtrojnë veprimtarinë e tyre, përfaqësues nga disa institucione të ndryshme, me detyra dhe përgjegjësi të përcaktuara qartë në aktet ligjore dhe nënligjore, si më poshtë:

1. Roja Bregdetare (me shërbim 24-orë)
2. Policia Kufitare dhe Migracionit (me shërbim 24-orë)
3. Kapiteneria e Përgjithshme e Porteve (me shërbim 24-orë)
4. Drejtoria e Përgjithshme e Doganave (me shërbim 24-orë)
5. Drejtoria e Peshkimit (me shërbim 24-orë)
6. Drejtoria Mjedisit dhe Turizmit (me kapacitet bashkërendues)

QNOD, shërben si një qendër kombëtare vëzhgimi, monitorimi, drejtimi, bashkëpunimi, koordinimi, evidentimi, raportimi, analizimi, për kontrollin efikas të hapësirës detare, nëpërmjet përdorimit të integruar të aseteve dhe kapaciteteve operacionale, në përputhje me legjislacionin kombëtar dhe ndërkombëtar. Përvoja e deritanishme, ka vërtetuar se qasja ndërinstitucionale e materializuar në QNOD, ishte dhe mbetet ajo e duhura dhe më efektive.

Për t'i bërë ballë sfidave të kohës, në fokusin e punës së QNOD-së gjatë këtyre 10 viteve, kanë qenë drejtimi operacional detar sa më efikas, forcimi i bashkëpunimit ndërinstitucional, përdorimi i integruar i aseteve dhe kapaciteteve tekniko-operacionale, implementimit të sistemeve bashkëkohore si dhe studime në kuadër të përmirësimit të sistemeve ekzistuese dhe implementimit të projekteve të reja, zbatimi me korrektësi i akteve ligjore e nënligjore, si dhe përmirësimi i tyre, zhvillimi i trajnimeve dhe stërvitjeve në fusha të ndryshme, etj. Gjatë procesit të vendimmarrjes është treguar kujdes i vecantë që të pasqyrohen të gjitha nevojat dhe inputet e

institucioneve pjesëmarrëse, duke e konsideruar bashkëpunimin si çelësin për përmbushjen e misionit.

Aktiviteti operacional i QNOD-së ka shtrirje të gjërë, ku përfshihen shumë fusha përgjegjësie të zbatimit të ligjit në det. Konkretisht, aktiviteti operacional gjatë këtyre 10-viteve përfshin: Operacionet e kërkim-shpëtimit dhe dhënien e ndihmës në det, kontrollin e kufirit dhe luftën kundër trafikut të paligjshëm, kontrollin e legjislacionit për sigurinë hidrolundrimore, kontrollin e legjislacionit fiskal dhe doganor, parandalimin dhe mbrojtjen e mjedisit detar nga ndotja, zbatimin e kontrollit të legjislacionit për peshkimin, etj. Në total, QNOD ka menaxhuar dhe evidentuar 1774 operacione detare, si dhe mbi 700 situata të tjera operacionale.

Një rëndësi e veçantë, i është kushtuar punës në grup, për dokumentimin e saktë të të dhënave, analizimin e tyre, si dhe nxjerrjen e mësimëve e rekomandimeve të nevojshme për të ardhmen. Funksionimi i grupeve ndër-institucionale për analizën e ngjarjeve, apo të riskut, zhvillimi i patrullimeve të përbashkëta, etj, kanë kontribuar jo vetëm në forcimin e bashkëpunimit por edhe në rritjen e efikasitetit të punës në tërësi.

Ndër prioritetet kryesore të punës së QNOD-së në vazhdimësi ka qënë përgatitja dhe kualifikimi i personelit. Nga zbatimi i planeve vjetore të trajnimit, rezulton se në harkun kohor të 10 viteve janë trajnuar dhe kualifikuar rreth 2700 punonjës të QNOD-së, Rojës Bregdetare, PKM-së, Doganës, Kapitenerive, Peshkimit dhe Mjedisit. Një kontribut të vlerësueshëm në fushën e trajnimeve, në interes të personelit të QNOD-së, kanë dhënë edhe misionet ndërkombëtare që ndihmojnë vendin tonë, si: ICITAP, PAMECA, EXBS, Projekti IPA për Ballkanin Perëndimor, Ambasada Britanike, UNDP, etj.

Që nga viti 2010, QNOD është vizituar nga shumë personalitete të vendit, si dhe nga rreth 75 delegacione të huaja, që kanë parë nga afër dhe janë njohur me mënyrën e funksionimit të QNOD-së, si dhe kanë shprehur interes për fuqizimin e kësaj qëndre. Me mbështetjen e partnerëve ndërkombëtarë si: PAMECA, EXBS, UK Border Force, Zyra e Bashkëpunimit të Policisë Italiane është bërë e mundur kryerja e disa vizitave studimore nga personeli i QNOD-së pranë qendrave homologe, në vende të ndryshme, si: Angli, Francë, Gjermani, Itali, Poloni e Portugali. Këto vizita studimore, kanë krijuar mundësi të reja për personelin e QNOD-së, për tu njohur me eksperiencën më të përparuar në kuadër të zbatimit të ligjit në det, si dhe për shkëmbimin e ideve dhe mendimeve për çështje të ndryshme, në interes të punës.

Përmbushja e misionit nëpërmjet vëzhgimit, zbulimit, monitorimit dhe kontrollit të zbatimit të ligjit në hapësirën tonë detare, si dhe krijimi i një ambienti të sigurtë në këtë hapësirë ka qënë, është dhe mbetet prioriteti kryesor i punës së QNOD-së.

Ky vit jubile për QNOD-në, përkon me përfundimin e një dekade me përpjekje, angazhime dhe arritje. Kjo qëndër e vogël në numër, falë punës dhe kontributit të të gjithë personelit të strukturave ligjzbatuese në përbërje të saj, ka arritur të koordinoj dhe përdor me efikasitet

resurset e vëna në dispozicion, duke krijuar një barrierë ndaj çdo veprimtarie të paligjshme në hapësirën tonë detare.

Përvoja e deritanishme, përbën një bazë të qëndrueshme për rritjen dhe forcimin e mëtejshëm të rolit dhe veprimtarisë së QNOD-së. Ajo paraqitet sot si një qendër e konsoliduar, me një eksperiencë 10 vjeçare, e gatshme për tu bërë ballë sfidave të kohës.